

УДК 615.03

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ УРАХУВАННЯ МОЖЛИВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЛІКІВ ПРИ ОДНОЧАСНОМУ ЇХ ВИКОРИСТАННІ

Л.В.Деримедвідь, І.М.Перцев, В.Ф.Черних, В.М.Хоменко, О.В.Шуванова

Національна фармацевтична академія України

Найбільш поширеним видом впливу на організм хворого є фармакотерапія. За даними ВООЗ лікарська терапія складає 90% серед різноманітних видів лікарської допомоги, при якій використовується біля 50000 оригінальних і комерційних найменувань лікарських препаратів. Великий асортимент ліків, дефіцит фахової інформації, зокрема про "інтимну поведінку" складових компонентів як у лікарських системах, так і в організмі при їх прийомі, негативно позначається на якісних і кількісних показниках ефективності фармакотерапії. Недостатньо обгрунтоване одночасне використання декількох ліків без урахування можливої взаємодії їх складових компонентів може завдати шкоди хворому. Все це вимагає від лікаря і фармацевта глибоких знань основ фармакотерапії та певної фахової інформації про ліки [1-3].

Одним із чинників, що впливають на показники ефективного і безпечного використання ліків при комбінованій терапії, є урахування можливої взаємодії лікарських речовин. Нами складений та підготовлений до друку довідник "Взаємодія лікарських речовин і ефективність фармакотерапії" який містить елементи теоретичного обгрунтування і практичного використання можливої взаємодії лікарських речовин при комбінованій лікарській терапії з урахуванням взаємозумовленості і детермінованості окремих чинників, що впливають на загальний результат фармакотерапії. Значимість такої інформації зростає з урахуванням постійного збільшення асортименту ліків на ринку, росту ліків, що відпускаються без рецепта лікаря, а також відсутністю узагальнюючої інформації з цього питання.

Книга складається з трьох розділів. У першому розділі викладені можливі взаємодії компонентів у лікарських системах (на етапах виробництва і застосування) — фармацевтична взаємодія та вплив цих процесів на лікувальний ефект ліків — фармакологічна взаємодія. З урахуванням результатів клінічної ефективності ліків у фармакологічних

взаємодіях виділені фармакокінетичні і фармакодинамічні види. Причини змін очікуваної ефективності лікарської терапії пояснюються фізико-хімічними закономірностями, що відбуваються в процесі цих взаємодій. Наведені загальні поняття про біодоступність та еквівалентність ліків, описані інші чинники, що впливають на фармакокінетичні процеси (всмоктування, розподіл в організмі, біотрансформацію і виведення ліків із організму) та механізми фармакодинамічної взаємодії між лікарськими речовинами і функціональними системами клітин. Показана практична значимість урахування фармакокінетичної і фармакодинамічної взаємодії лікарських речовин для медичної практики, що дозволяє створити об'єктивні основи ефективної і безпечної терапії шляхом переходу від емпіричних підходів до науково обгрунтованого методу використання ліків, створити базу оптимізації режиму лікування.

В другому розділі книги описані можливі випадки взаємодії лікарських речовин і продуктів харчування, їх взаємний вплив на ефективність засвоєння; наведені рекомендації з оптимального прийому ліків і їжі, а лікувальне харчування розглядається як невід'ємна складова ефективної лікарської терапії.

У додатках наведені випадки можливих взаємодій лікарських речовин при спільному застосуванні та їх впливу на якісні і кількісні показники фармакотерапії. Структура і форма подання інформації в додатках дозволяє: легко орієнтуватися в численних синонімах ліків (торгових марках); визначити, до якої фармакотерапевтичної групи належить препарат; вирішувати питання можливої заміни ліків; передбачити можливі взаємодії при комбінованій терапії, а також визначити вплив можливих взаємодій на кінцеві результати лікарської терапії. Це дозволяє спеціалісту (лікарю і фармацевту) вибрати тактику правильного використання лікарських препаратів, домогтися більш високої їхньої ефективності і безпеки.

ЛІТЕРАТУРА

1. РЛС — Энциклопедия лекарств / Гл. ред. Ю.Ф. Крылов. Изд-е 8. — М.: РЛС, 2001. — 1503 с.
2. Справочник по клинической фармакологии и фармакотерапии / И.С.Чекман, А.П.Пелешук, О.А.Пятак и др. — К.: Здоров'я, 1986. — 736 с.
3. Гриффит Х.В. Новейшие лекарственные средства. В 2 частях. — М.: КРОН-ПРЕСС, 1996. — Ч. 1. — 528 с.; Ч. 2. — 688 с.